

ADVOKATFIRMA
CHRISTIAN HARLANG

Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

K O P I

Pr. e-mail fmn@fmn.dk og alm. post

18. februar 2013

J.nr. 600096

CHA/PEH

Vedr.: Østre Landsrets 7. afd. sagsnr. B-3421-11 m.fl. -
m.fl. mod Forsvarsministeriet

I skrivelse af 23. januar 2012 til kammeradvokaten fremsatte jeg følgende spørgsmål:

- 1) *"Om der i november 2004 var truffet bestemmelser af Forsvarskommandoen (og/eller instanser herunder) om billed-/lyd-optagelser af militære aktioner, gældende inden for Basra-området?"*
- 2) *"Om der blev foretaget optagelser af den aktion af 25. november 2004, som sagen omhandler?"*
- 3) *"I bekræftende fald ønskes fuldstændig indsigt med alt henhørende under 1) og 2), inklusive vedkommende optagelser."*

Editionsbegæring af 4. april 2012 indeholdt begæring om fremlæggelse af følgende:

7. *"Direktiver eller vejledninger gældende mellem juni og december 2004 for optagelse af foto- og videodokumentation under militære operationer."*

Processkrift 2 af 23. maj indeholdt følgende bemærkninger til det ovenfor nævnte pkt. 7 i editionsbegæringen:

"Sagsøgernes beretninger indeholder oplysninger om foto- og videooptagelser af deres tilbageholdelse."

Af processkrift 5 af 17. oktober 2012 fremgår:

"Anders Kærgaard, tidl. officer i Forsvaret, har oplyst og bekræftet, at sådanne billed- og lydoptagelser netop fandt sted under operation Green Desert, jf. erklæring af 10. oktober 2012, der er sålydende:

"Undertegnede Anders Koustrup Kærgaard skal hermed bekræfte følgende:

Som efterretningsofficer befandt jeg mig i tidsrummet august 2004 til januar 2005 i Irak. Mit primære ansvarsområde var Az Zubayr, hvor operation "Green Desert" fandt sted.

Min overordnede var Oberst John Dalby.

Onsdag d. 24. november 2004 meddelte Oberst Dalby mig, at DANBN (den danske bataljon, i Irak) havde modtaget en anmodning fra de irakiske sikkerhedsstyrker om bistand til en "arrest and search" operation.

Jeg foretog samme dag forskellige nødvendige efterretningsmæssige undersøgelser. Senere samme dag ca. kl. 18 lokal tid meddelte jeg Oberst Dalby, at jeg fandt at de irakiske efterretninger efter alt at dømme var fejlagtige, og jeg vurderede dem til at være en del af et internt irakisk opgør. Oberst Dalbys reaktion var, at den til den følgende dag planlagte operation "Green Desert" alligevel skulle gennemføres, idet den var initieret af de irakiske sikkerhedsstyrker.

I forbindelse med operationen blev der optaget film med minimum to kameraer, der netop var tilgået bataljonen som en del af en Combat Camera Team-pakke.

Jeg er bekendt med, at Forsvarsministeriet bl. a. har oplyst følgende i den retssag, der er anlagt mod ministeriet af 11 irakere om erstatning for tortur, m.v., i forlængelse af deres tilbageholdelse under operation "Green Desert":

Forsvarsministeriets skrivelse af 27. januar 2012, fremlagt i retssagen som bilag AD:

"Forsvarskommandoen har endvidere oplyst, at der ikke blev foretaget billed- og lydoptagelser under Operation Green Desert den 25. november 2004."

Kammeradvokatens svarskrift af 16. maj 2012:

"Forsvarsministeriet har endvidere ved skrivelse af 27. januar 2012 til sagsøgeren i -sagen oplyst, at der ikke under operation Green Desert blev foretaget billed- og lydoptagelser. Denne skrivelse er fremlagt som bilag AD ved processkrift A i Brak og Sahel-sagerne."

Dette er usandt, idet der i et bilag til befalingen for operation "Green Desert" udtrykkeligt blev befalet for tildeling af combat camera-materiel til underafdelingerne til dokumentation af operation "Green Desert".

Efter afslutningen på operationen gennemser en af mine kollegaer samme dag en filmoptagelse, som han har foretaget med tildelte videokameramateriale. Filmoptagelsen viser overgreb på irakiske fanger og viser ligeledes danske soldater, der ikke griber ind. Min kollega udtaler, at "de [de tilbageholdte irakere] fik tæsk". Da min kollega har forladt lokalet, tager jeg førnævnte båndmateriale og går med det samme ind til chefen for bataljonen, Oberst John Dal-

by, og gør ham opmærksom på indholdet på båndet, og foreviser det for ham.

Efter at have set båndet, spørger John Dalby mig, om jeg kan bære det ansvar, at den danske bataljon som følge af den dokumenterede hændelse vil blive trukket ud af Irak, umiddelbart forud for de første irakiske demokratiske valg? Efter overvejelse beslutter jeg mig for, at det på daværende tidspunkt var afgørende for den demokratiske proces i Irak og den lokale civile befolkning, at den danske bataljon på daværende tidspunkt forblev i Irak for at yde sikkerhed.””

I samme processkrift blev følgende ubesvarede opfordringer fremsat:

*”Sagsøgte **opfordres (16)** til at fremlægge kopi af bilag til befalingen for operation Green Desert, hvoraf fremgår fordeling af combat camera-materiel fra staben til underafdelingerne under operation Green Desert d. 25. november 2004.*

*Sagsøgte **opfordres (17)** endvidere til at fremlægge samtlige øvrige filmoptagelser foretaget under operation ”Green Desert”.*

Forsvarsministeren har ved flere bl. a. følgende lejligheder udtalt sig til pressen om spørgsmålene:

”...Det vigtigste for mig og regeringen er, at dette bliver undersøgt på en ordentlig og autoritativ måde.”

”Her er flere indgange. Den ene er Irak-kommissionen, den anden er auditørernes undersøgelse, den tredje undersøgelsen, som forsvarschefen laver, og endelig er der retten....” (Ekstra Bladet, fredag d. 26. oktober 2012)

”...vi har jo nedsat en Irak-undersøgelseskommission, auditørerne er i gang med at undersøge sagen, og forsvarschefen er i gang med at iværksætte en undersøgelse....” (Politiken, torsdag d. 15. november 2012).

Folketingets Forsvarsudvalg har d. 26. november 2012 stillet følgende spørgsmål til forsvarsministeren:

"Spørgsmål nr. 35:

"Ministeren bedes redegøre for proceduren ved arkivering af videooptagelser fra danske militæroperationer og oversende denne til udvalget."

Svar:

Forsvarsministeriet har til brug for besvarelsen af forsvarsudvalgs-spørgsmål nr. 35 anmodet Forsvarskommandoen om en udtalelse.

Det har derfor ikke været muligt at besvare spørgsmålet inden for fristen. Spørgsmålet besvares endeligt snarest muligt.

Spørgsmål nr. 36:

"Kan ministeren afvise, at der i forbindelse med operation Green Desert har været givet ordre til at tage kamera med på operationen?"

Svar:

Forsvarsministeriet har til brug for besvarelsen af forsvarsudvalgs-spørgsmål nr. 36 anmodet Forsvarskommandoen om en udtalelse.

Det har derfor ikke været muligt at besvare spørgsmålet inden for fristen. Spørgsmålet besvares endeligt snarest muligt.

Spørgsmål nr. 37:

"Ministeren bedes redegøre for, om forsvaret tillader soldater at medbringe kamera på operationer uden tilladelse. I forlængelse heraf bedes ministeren redegøre for, om der har været nogle disciplinærsager efter ureglementeret brug af videokameraer på militære operationer."

Svar:

Forsvarsministeriet har til brug for besvarelsen af forsvarsudvalgs-spørgsmål nr. 37 anmodet Forsvarskommandoen om en udtalelse.

Det har derfor ikke været muligt at besvare spørgsmålet inden for fristen. Spørgsmålet besvares endeligt snarest muligt.

Spørgsmål nr. 39:

"Ministeren bedes redegøre for, om Forsvarsministeriet eller Forsvarskommandoen er i besiddelse af flere film fra Operation Green Dessert".

Svar:

Forsvarsministeriet er ikke i besiddelse af andre film end den video, der i oktober 2012 blev fremlagt i forbindelse med den erstatningssag, som advokat Christian Harlang på vegne af 11 irakere har anlagt med Forsvarsministeriet. Forsvarsministeriet fik således i forbindelse med fremlæggelsen en kopi af videoen.

For så vidt angår den del af forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 39, der angår Forsvarskommandoen, har Forsvarsministeriet til brug for besvarelsen anmodet Forsvarskommandoen om en udtalelse.

Det har derfor ikke været muligt at besvare spørgsmålet inden for fristen. Spørgsmålet besvares endeligt snarest muligt.

Spørgsmål nr. 40:

"Ministeren bedes redegøre for, hvordan og hvor videooptagelser fra operationer i Irak og Afghanistan er opbevaret i forsvaret".

Svar:

Forsvarsministeriet har til brug for besvarelsen af forsvarsudvalgsspørgsmål nr. 40 anmodet Forsvarskommandoen om en udtalelse.

Det har derfor ikke været muligt at besvare spørgsmålet inden for fristen. Spørgsmålet besvares endeligt snarest muligt.

Spørgsmål nr. 48:

"Vil ministeren redegøre for, hvordan forsvaret har rapporteret om brugen af video i forbindelse med operation Green Desert?"

Svar:

*Forsvarsministeriet har til brug for besvarelsen af forsvarsudvalgs-
spørgsmål nr. 48 anmodet Forsvarskommandoen om en udtalelse.*

*Det har derfor ikke været muligt at besvare spørgsmålet inden for fristen.
Spørgsmålet besvares endeligt snarest muligt."*

Forsvarsministeren har tidligere til pressen udtalt at resultaterne af undersøgelserne iværksat af henholdsvis auditørkorpset og forsvarschefen ville foreligge senest ved udgangen af januar måned 2013.

På baggrund af ovenstående anmodes forsvarsministeren om:

1. At oplyse hvornår der forventes at foreligge et resultat af de ovennævnte undersøgelser foretaget af henholdsvis auditørkorpset og forsvarschefen?
2. At oplyse om hvornår der forventes at foreligge endeligt svar på forsvarsudvalgets spørgsmål af 26. november 2012?
3. At fremsende de endelige svar på forsvarsudvalgets spørgsmål af 26. november 2012 og resultaterne af undersøgelserne foretaget af henholdsvis auditørkorpset og forsvarschefen, når disse foreligger.

Kopi af nærværende skrivelse er tilgået kammeradvokaten.

Med venlig hilsen
Christian Harlang

v/ Christian F. Jensen, advokat